

Քարեկամության երգն է

1-ին էջից

Ռուսաց լեզվի դիրքը Հայաստանում ամրապնդելու համար հենց Ռուսաստանի հայերի միության հայաստանյան մասնաճյուղի նախաձեռնությամբ ստեղծվեց Ռուսաց լեզվի զարգացման հայկական կենտրոնը, որը, ինչպես նաև «Ռուսկի միր» հիմնադրամը միացան Ռուսաստանի հայերի միու-

նեղը ներկայացրին գրական-երաժեշտական կոմպոզիցիաներ, կազմակերպեցին կլոր սեղաններ: Այս ուսումնական տարում հայաստանյան՝ անգամ հեռավոր մարզային դպրոցներում օրը լի կարելի էր հիանալ երեխաների ձեռներով հենց ստեղծված ռուսական թեմատիկաներով դաշի թերթերով, որտեղ հերոսներ էին ինչպես ռուսական հե-

տառային դպրոցներում առաջին օտար լեզուն էր վստահաբար:

«Կամուրջներ»

Հայ-ռուսական մշակութային երկխոսության (որը թերևս բոլոր ժամանակների երկխոսությունների հիմքն է - Գ. Ա.) համահայտ դերակատար Առնո Բաբաջանյանի այս երգը ամենալավն է վերնագրում այն, ինչ տեղի

«Երգը բարեկամության կամուրջն է» ռուսական երգի փառասունը սկսվեց դպրոցական փուլից: Ինչպես այսօր խոսովանում են փառասունի կազմակերպիչները, իրենք անգամ չէին ստաստում այս «հաճելի իրարանցմանը» ու թափին, որը հավաքեց ռուսերեն երգը մեր երկրում: Շիրակի մարզում՝ 8500, Լոռիում՝ 5000, Կոստայում՝ 2500, Սյունիքում՝ 8000, Արարատի մարզում՝ 3200,

Ամենակրտսեր մասնակցի...

Հավերժ բարեկամությունը նաև այս ձևերում է

Ամրել ենք, կռվել ենք, հաղթել ենք,

թյան նախաձեռնությամբ՝ կազմակերպելու «Երգը բարեկամության կամուրջն է» ռուսական երգի դպրոցական փառասունը, որին մասնակցեցին շուրջ 100 հազար հայ աշակերտներ: Իսկ եթե հաշվի առնենք, որ հայաստանյան դպրոցներն ընդհանուր առմամբ ունեն 400 հազար աշակերտներ, ապա հասկանալի է դառնում, որ երկրում ամեն չորրորդ աշակերտը երգել է ռուսերեն:

Պես է նկատել նաև, որ խոսքը միայն երգելու մասին չէ, համաձայն մրցույթի կազմակերպիչի կամուրջության՝ երգող երեխաները դառնում են ռուսերենով ներկայացնող իրենց երգը, դրա հեղինակին, որոնք կենսագրական սկզբներ, երգի ստեղծման դասնությունը, առաջին կատարումը, կատարողին: Սա արդեն նշանակում է, որ 100 հազար հայաստանցի աշակերտներ գրեթե փոքր չափով, բայց հաղորդակից եղանակով մասնակցում են իրենց աշակերտներին, որ մասնակցում են նաև մրցույթում, ապա ակնհայտ է՝ փառասունը եւ նրա կազմակերպիչները հասան իրենց նպատակին, ու նրանց այդ ամենում «օգնեց» ռուս մշակույթի նկատմամբ մեծ հարգանք ու սեր ունեցող հայ ժողովուրդը՝ հեռավոր մարզի գյուղացուց սկսած՝ մինչև Պաշտոնյան:

«Քարե, իմ ընկեր»

«...Ես Վայոց ձորի մարզից եմ, սովորում եմ 7-րդ դասարանում: Իմ անունը Ալիսն է: Ես շատ կուզեմայի, որ դու գաս Հայաստան, որդեսպի մեք սեսնեմ ու խոսենք միմյանց հետ...»: «Ես Դիանան եմ, ապրում եմ Չարենցավան ֆաղաում: Ուզում եմ քեզ ասել, որ Հայաստանը շատ գեղեցիկ երկիր է: Մենք ունենք լիճ՝ Սեւանը, որն անչափ սիրում է: Եթե ուզում ես, կարող ես գալ Հայաստան ու սեսնել այս բոլոր հրաշքերը...»: Ռուսերեն լեզվով այս մամակները անհասցե են... դրանք գրել են հայաստանցի երեխաները՝ իրենց ռուս «նոր ընկերներին»: Գրեթե բոլոր մամակներում երեխաները հրավիրում են իրենց հասակակիցներին Հայաստան, բոլոր մամակներում մի ֆանի անգամ նույնիսկ շեշտվում են «իմ ընկեր» բառերը:

Այս միջոցառումը ռուսաց լեզվի զարգացմանը նվիրված փառասունի մասնակցներից է, որի ընթացքում 1000-ից ավելի հայաստանցի երեխաներ՝ տարբեր մարզերից, նամակներ ուղարկեցին «իրենց ռուս ընկերներին»: Սեղանների մեկից համահայտության դպրոցներում կազմակերպվեցին այլ միջոցառումներ եւ՝ տարբեր ցերեկույթներ, փոխադարձ դասալուսման, ռուսաց լեզվի վարժարանի դասեր, երեխա-

Փառատուրի ամենաշերտ բարեկամը

Սիրելի ռուսերենը

փառների հերոսները, այնպես էլ ռուս գրողները՝ իրենց ստեղծագործություններով: Մի ֆանի ասանյակ հազար աշակերտներ, որոնք չեն մասնակցել բուն՝ երգի փառասունին, մասնակցել են այս միջոցառումներին. հետևաբար ռուսերենը այս ուսումնական տարում, իսկ հուսամբ՝ այս տարվանից, հայաս-

ունեցավ անցած երեք-չորս ամիսների ընթացքում հայաստանյան դպրոցներում ու մեծ շուքով ավարտվեց նոյեմբերի 30-ին բարեկամության մեկ այլ երախտավոր Առնո հաջաբանյանի անունը կրող համերգասրահում: Ավարտվեց, սակայն՝ շարունակելի լինելու խոսուումով:

Արագածոտնում՝ 1455, Արմավիրի մարզում՝ 3500, Վայոց ձորում՝ 480, Պեղարունիքում՝ 12218 եւ Տավուշում՝ 465 աշակերտներ մասնակցեցին այս փառասունին:

Ինչպես վերը նշել ենք՝ շուրջ 100 հազար աշակերտ՝ ընդհանուր 400 հազարից, երգեց ռուսերեն: Ինչպե՞ս, այս հարցին ամենադիպուկ պատասխանը սկսվեց 8-ամյա Ռուզաննայի մարզի Լեռնոնոսով գյուղից. «Սիրում եմ... շատ-շատ եմ սիրում ռուսերեն երգել»: Ռուզաննայի պատասխանը, մանավանդ որ այդպիսի մեծ լսելիքից շատ այլ մարզերում եւս, երբ ուղեկցում էին կազմակերպիչները՝ փառասունի մարզային փուլում, վկայում է միայն այն մասին, որ Բաբաջանյանի «Կամուրջները» վստահաբար ձգվում են Իջևանից մինչև Սամարա կամ Մեղրիից մինչև Կալինինգրադ:

Դպրոցական փուլի շուրջ 3000 հաղթողներ մասնակցեցին փառասունի մարզային փուլին: Ամեն մարզ յուրովի, ինքնատիպ երախտասույնով փառասունին. Մարտունու դպրոցում, օրինակ, «չգիտես որտեղից» հայտնվել էր ռուսական կեչին, իսկ Լոռիում՝ փոքրիկ Վերոնիկայի ռուսական տարազը հայտնի դարձավ նաև մայրաքաղաքի Առնո հաջաբանյան համերգասրահի հանդիսատեսին: Երեսնամյա արդեն Անահիտ Սիմոնյանը հարգարժան ժյուրիին, որի կազմում փառասունի լավագույն բարեկամներից կոմպոզիտոր Ռոբերտ Ամիրխանյանն էր, հիացրեց իր դերասանական, բեմական կերպարով:

70 աշակերտներ, որոնք հաղթեցին նաև մարզային փուլում, հնարավորություն ստացան նոյեմբերի 16-ին Երևանում ընդունվելու մայրաքաղաքի Առնո Բաբաջանյան համերգասրահում՝ փառասունի համարադասական փուլում: Նրանցից ժյուրին՝ մշակույթի նախարարության, Երևանի ֆաղաբարեկամների ներկայացուցիչներ, կոմպոզիտորներ, մշակութային գործիչներ, ընտրեց 21 դասերի: Բացի դասերից իրենց Ռուսաստանի հայերի միությունը, ինչպես նաև մի քանի մարզերի մարզպետարաններ փառասունին ակտիվ մասնակցության համար զարգացրեցին շուրջ 200 աշակերտի՝ դասվորներով, թանկարժեք նվերներով, շնորհակալագրերով:

Փառասունը, ինչպես եւ հայ-ռուսական բարեկամությունը, անդադրման կարգուսակվի

Նոյեմբերի 30-ը շատերիս համար նշանակալից այն հանգամանակով, որ հերթական առանցքը հրաժեշտ սկսեցինք, իսկ Հայաստանի բոլոր մարզերից ու Երևանից 21

երեխայի, նրանց ծնողների, հարազատների, ընկերների համար նոյեմբերի 30-ը հասարակական կյանքի մեկ այլ հանգամանակ է: Այդ օրը 21 աշակերտները երգեցին մայրաքաղաքի հարգաժամ համերգասրահներից մեկում՝ «Արամ Խաչատրյան»-ում: «Երգը բարեկամության կամուրջն է» փառասոցի գալահամերգին ներկա էին մարդասերներ, ՌԴ դեսպանատան ներկայացուցիչները:

Նրանցից շատերը հազար հաղթող են ճանաչվել և դարձել փառասոցի մարզային փուլի մասնակից: Իհարկե, փառասոցի արդյունքներն առավել հանգամանորեն կամփոփվեն դեկտեմբեր ամսվա ընթացքում, կարվեն համադասախան եզրակացություններ: Մինչ-

գառում՝ այն աղացուցեց, որ Հայաստանում ռուսերենի և ռուսական երգի հանդեպ առկա է մեծ հետաքրքրություն, ինչը մեկ անգամ ես փաստում է, որ այդ շահագրգիռ մոտեցումը բխում է մեր ժողովրդի ցանկերից: Եվ բոլորովին դասահական չէր, որ շատերը երեք ամիս ժողովրդային մրցույթի ընթաց-

վերածվեց հայ երեխաների ժողովուրդների դարավոր բարեկամության մի վառ շնորհ: Չնայած մենք այսօր այստեղ ենք հավաքվել մեծաթիվ փառասոցի դասերի համար, բայց, այնուամենայնիվ, կարծում են, որ այս դասերը հաղթողներ ու դասարկողներ չկան: Հաղթել է մեր երկու ժողովուրդների դարավոր բարեկամությունը:

«Մենք հաղթել ենք... բոլորս»

Բոլոր դասերի հաղթողները

Երգել ենք ու կանգ միասին

ցիներ, այլ հյուրեր, եւ, անուշ, Համալսարանի հայկական կոնգրեսի ու Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Արախանյանը, որի ձեռքից էլ հենց փառասոցի դասերի հաղթողները ստացան իրենց դասվորներն ու նվերները:

Իր ելույթում ղրն Արախանյանը նշեց. «Ընթացիկ տարի Ռուսաստանի հայերի միության համար հոբելյանական տարի է: Լրացել է կազմակերպության ստեղծման 10-րդ տարեդարձը: Կազմակերպության հոբելյանը, ամբողջ տարվա ընթացքում, տարբեր միջոցառումներով ու տարբեր մակարդակներով նշվել է թե՛ Հայաստանում եւ թե՛ Ռուսաստանում: Իսկ մոտակայի համադասարաններին իր անմիջական մասնակցությունն ունեցավ Հայաստանի Հանրապետության նախագահ ղրն Սերժ Սարգսյանը, որի համար, Ռուսաստանի հայերի միության եւ անձամբ իմ անունից, հայտնում են խորին շնորհակալություն:

Հոբելյանական միջոցառումների շարքին է դասվում «Երգը բարեկամության կամուրջն է» նշանակալի Հայաստանի դրոշմներում անցկացված ռուսական երգի հանրապետական փառասոցը: Այն նվիրված է նաեւ Հայրենական մեծ պատերազմի հաղթանակի 65-ամյակին:

Փառասոցի նախաձեռնողը Ռուսաստանի հայերի միությունն է, իրագործողը՝ Ռուսաց լեզվի զարգացման հայկական կենտրոնը: Նախաձեռնության համահեղինակն է նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության «Ռուսի մի» հիմնադրամը, որն էլ մասնակի ֆինանսավորմամբ աջակցել է դարձել այս փառասոցին:

Փառասոցի նախագահն է Հայաստանի դրոշմներում առավել ակտիվորեն հաղորդակից դարձնել ռուս ժողովրդի մեծաթիվին եւ հոգեւոր արժեքներին, մոտասել Ռուսաստանի, ռուսական մշակույթի եւ ռուսաց լեզվի նկատմամբ նրանց հետաքրքրության բարձրացմանը: Այդպիսով, խնդիր էր դրված աջակցել Հայաստանում ռուսական մշակույթի եւ ռուսաց լեզվի վարկի բարձրացմանը: Փառասոցը մեկնարկեց սեպտեմբերին, եւ այսօր մենք այստեղ ենք ամփոփելու կատարված աշխատանքը: Երեք ամիս անընդմեջ, Հայաստանի դրոշմներում, մարզերում, քաղաքային եւ քաղաքային, թեւեւ բոլոր նշանակալի համայնքներում, մարզերում, քաղաքներում, թեւեւ բոլոր նշանակալի համայնքներում, Հայաստան երկրի 1400 դրոշմներից գրեթե 1300-ը մասնակցել են փառասոցին: Դրոշմներում փոփոխվում մասնակցից է դարձել մոտ չորս հարյուր հազար աշակերտ: Ռուսական երգի կատարմամբ հանդես են եկել մոտ հարյուր հազար դրոշ-

Բարեկամություն

Հայ մանուկի՝ ռուսական բլիթները

ղեր, վերը նշված նախնական արդյունքներն արդեն իրավունք են տալիս ասելու, որ փառասոցը կայացել է՝ հասնելով իր նշանակալին: Դառնալով զանգվածային միջո-

ցում «փառասոց» բառը շատ հաճախ փոխարինվում էր «բարեկամության տոն» բառակապակցությամբ: Այսօր կարելի է առանց վերադասման նշել, որ փառասոցը

Ջանի որ բարեկամության տոնի կրողներն այսօր Հայաստանի դրոշմներում են, որոնք հանդիսանում են մեր երկրի աղագան, ուսի կարող ենք ասել, որ մեր բարեկամությունը զսնվում է հուսալի ձեռքերում եւ ունի փայլուն աղագա:

Եկեք բարի մաղթենք մեր երիտասարդությանը այս դասական առաքելության կատարման գործում:

Այո՛, փառասոցը կայացավ: Այն կայացավ, քանզի մենք մենակ չէինք: Մեզ հետ կողմ կողմի աշխատեցին Հայաստանի Հանրապետության կրթության եւ գիտության, մշակույթի նախարարությունները, Հայաստանի կոմպոզիտորների եւ երաժշտագետների միությունը, Երեսանի քաղաքապետարանն ու մարզպետարանները: Փառասոցի հաջող ավարտման փաստը մեկ անգամ ես վկայում է, որ մենք, համատեղելով մեր ուժերը, յուրաքանչյուր ուղղությամբ կարող ենք հասնել նշանակալից հաջողությունների:

Օգտվելով առիթից, Ռուսաստանի հայերի միության եւ անձամբ իմ անունից շնորհակալություն են հայտնում բոլոր այն կազմակերպություններին եւ անհատներին, որոնք աջակցեցին մեզ իրականություն դարձնել այս հիմնալի եւ կարեւոր նախաձեռնությունը:

Փառասոցի գալահամերգին ելույթ ունեցան նաեւ հանրապետության մի շարք հայտնի երգիչ-երգչուհիներ: Դասերի հաղթողները համար գրված «Բարեկամություն» երգը: Առաջիկայում՝ մինչեւ Ամառու փառասոցի կազմակերպման ամբողջությամբ կամփոփի միջոցառումների շարքը եւ կանվանի այն մարզերը, որոնք առավել աջի են ընկել կազմակերպչական բարձր մակարդակ աղահովելու առումով:

Իսկ որ փառասոցը դեռեւս ընթացքում հասավ իր նշանակալին, փաստ է՝ հանրապետությունում չկա մի դրոշմ, որն ընդգրկված չլիներ, 100 հազար աշակերտ հաղորդակից եղավ ռուս մշակույթին եւ, իրենց իսկ խոստերով, կարունակեն ցփունը ռուսաց լեզվի ու մշակույթի հետ, 70 տարեկալի աշակերտներ հնարավորություն ստացան երգելու՝ «Բարաջանյան» համերգասրահում, իսկ նրանցից 21-ը նաեւ «Արամ Խաչատրյան»-ում:

Ռուսերենը, իրոք, շարունակում է դասահանգարկ ունենալ ու մեծ հետաքրքրություն վայելել մեր երկրում՝ դարավոր բարեկամությունն ու այսօրվա ռազմավարական հարաբերությունները՝ վերհիշելով հիմնով, այլ կերպ մտածելու հիմք չեն տալիս:

